

Programmabegroting 2025-2028

3.7 Bestuur en organisatie

Ambitie

Ontwikkelingen in Gouda zijn van belang voor de omliggende gemeenten in de regio en andersom. Veel van de opgaven waar de gemeente voor staat, kunnen alleen op regionaal niveau worden gerealiseerd. De intensieve samenwerking in de regio Midden-Holland wordt voortgezet en, indien daar bij alle gemeenten voldoende draagvlak voor is, versterkt. In de netwerksamenwerking Alphen-Gouda-Woerden zet de gemeente in op het versterken van het Groene Hart, met bijzondere aandacht voor circulaire economie, recreatie & groen en NOVEX Groene Hart. In verbanden als de G40 en VNG neemt Gouda actief deel.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Versterken samenwerking tussen raad en college en binnen de raad

Alle politieke partijen in de Goudse gemeenteraad willen werken aan een vernieuwende vorm van besturen. Met samenwerking wordt bedoeld: de samenwerking tussen raad en college, tussen de leden van de politieke partijen, maar ook binnen de raad tussen de raadsleden. Transparantie en openheid zijn hierbij de basis.

2) Zicht houden op gemeenschappelijke regelingen

Op verzoek van de gemeenteraad kan het college de gemeenteraad faciliteren in het versterken van de kaderstellende en controlerende rol.

3) Strategisch inzetten van regionale samenwerking(en) en partnerschappen

Gouda werkt intensief samen met gemeenten in de regio Midden-Holland en in het samenwerkingsverband Alphen-Gouda-Woerden (AGW). Ook de VNG, de VZHG, de G40 en tal van andere samenwerkingsverbanden worden steeds belangrijker. Voor diverse opgaven en uitdagingen zijn deze externe samenwerkingspartners nodig, waarbij steeds bekeken wordt welk schaalniveau en samenwerkingsverband het meest passend is.

4) Ruimte geven aan burgerparticipatie en -initiatieven

De gemeente hecht waarde aan bewonersparticipatie en -initiatieven. Er is in de stad veel kennis en expertise aanwezig. Met inbreng van de stad komt de gemeente tot betere keuzes, beleid, plannen en uitvoering. De startnotitie participatie vormt de basis voor hoe de gemeente invulling geeft aan burgerparticipatie en -initiatieven.

3.7.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Versterken samenwerking tussen raad en college en binnen de raad

- Op verzoek van de raad evalueren van de gemaakte afspraken tussen raad, college, directie en griffie.
- Investeren in de relatie tussen raad en college door het creëren van gedeelde ervaringen, waaronder werkbezoeken en informele ontmoetingen.
- De bestaande mogelijkheden voor het verkrijgen van informatie worden door het college optimaal ondersteund bij verzoeken vanuit de raad.

Doelstelling 2: Zicht houden op gemeenschappelijke regelingen

- Uitvoering geven aan de vast te stellen Nota gemeenschappelijke regelingen.

Doelstelling 3: Strategisch inzetten van regionale samenwerking(en) en partnerschappen

- De capaciteit en de slagkracht van de Regio Midden-Holland vergroten door met de beschikbaar gestelde formatie vorm en inhoud te geven aan het regiobureau.
- Strategisch benutten van samenwerkingsverbanden als de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Stedennetwerk G40 voor belangenbehartiging en de positionering van Gouda.
- De netwerksamenwerking Alphen-Gouda-Woerden gaat met onderwijsinstellingen en bedrijven, op basis van het Circulair Actieplan Groene Hart, de transitie naar een circulaire economie versnellen. Daarnaast wordt met medeoverheden en maatschappelijke partners uitvoering gegeven aan het programma Recreatie en Toerisme Groene Hart waar aandacht is voor beleefbaar erfgoed en ambachten.
- Het actief inzetten van stakeholdermanagement om Goudse belangen onder de aandacht te blijven brengen bij belangrijke samenwerkingspartners.

Doelstelling 4: Ruimte geven aan burgerparticipatie en -initiatieven

- Het continueren van de inzet ten aanzien van GoudApot.
- Het uitvoeren van de besluiten van de gemeenteraad volgend uit de Startnotitie Burgerparticipatie, inclusief het opstellen van een nieuwe participatieverordening.

3.7.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Regio Midden-Holland	De samenwerking in de Regio Midden-Holland wordt als netwerk vormgegeven vanuit de vijf Midden-Holland gemeenten. Lobby en belangenbehartiging van de regio zijn een belangrijk onderdeel van de netwerksamenwerking. Belangenbehartiging vindt plaats vanuit het netwerk. Zowel het dagelijks bestuur als de inhoudelijke tafels pakken hierin hun rol.
Belastingensamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de publieksleges ter dekking van de kosten voor de door burgerzaken diverse geleverde diensten.

3.7.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Versterken samenwerking tussen raad en college en binnen de raad	Alle politieke partijen in de Goudse gemeenteraad willen werken aan een vernieuwende vorm van besturen. Met samenwerking wordt bedoeld: de samenwerking tussen raad en college, tussen de leden van de politieke partijen, maar ook binnen de raad tussen de raadsleden. Transparantie en openheid zijn hierbij de basis.	Vertrouwen in overheid en gezondheidsinstellingen	(RISBO, enquête sociale cohesie via Kieskompas) https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/maatschappelijke-economischeveerkracht/socialecohesie
Zicht houden op gemeenschappelijke regelingen	Op verzoek van de gemeenteraad kan het college de gemeenteraad faciliteren in het versterken van de kaderstellende en controlerende rol.	Percentage jaarrekening gemeenschappelijke regelingen (lasten gemeenschappelijke regelingen/ totaal van lasten)	Jaarrekening Gemeente Gouda
Strategisch inzetten van regionale samenwerking(en) en partnerschappen	Voor diverse opgaven en uitdagingen zijn externe samenwerkingspartners nodig, waarbij steeds bekeken wordt welk schaalniveau en samenwerkingsverband het meest passend is.	Aantal samenwerkingsverbanden	(Regioatlas) https://www.regioatlas.nl/kaarten#_samenwerkingskaartgouda_1
Ruimte geven aan burgerparticipatie en -initiatieven	Wordt verder uitgewerkt conform scenario 3 van de startnotitie participatie.	Bijv. Score voor 'Samenwerking met inwoners', of voor 'gemeente betreft buurt'	Stadspeiling

3.7.4 Wat gaat het kosten?

3.7.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten	44.055	41.433	40.901	39.884
Baten	-7.143	-7.339	-7.538	-7.278
Saldo van baten en lasten	36.911	34.093	33.363	32.606
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.642	635	635	594
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-2.687	-724	-674	-674
Gerealiseerd resultaat	35.866	34.005	33.324	32.526

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.7.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Startbegroting	32.912	31.469	31.512	31.243
Autonome en administratieve ontwikkeling	1.681	1.263	540	10
Kadernota	162	162	162	162
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	1.111	1.111	1.110	1.110
Totaal	35.866	34.005	33.324	32.526

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.7.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
0.1 Bestuur	6.674	6.041	6.041	6.041
0.2 Burgerzaken	1.531	1.420	1.304	1.434
0.4 Overhead	28.707	26.633	26.019	25.132
Totaal	36.911	34.093	33.363	32.606

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.7.5 Overhead

3.7.5.1 Inleiding

Het BBV schrijft voor dat in het programmaplan een overzicht van de overhead wordt opgenomen. Doordat de overhead in een apart overzicht verantwoord wordt, ontstaat beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten en het halen van haar doelstellingen. Het idee is dat de begroting transparanter wordt en dat de raad beter kan sturen op de kosten van overhead. Daarnaast kan door het hanteren van een eenduidige systematiek een betere vergelijking met andere gemeenten worden gemaakt.

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead die de gemeenten moeten hanteren: 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Deze kosten worden verantwoord op het taakveld Overhead. De kosten van personeel (en goederen en diensten) in het primaire proces worden rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

Vanwege administratief technische redenen heeft de gemeente ervoor gekozen de overhead in de programmabegroting onderdeel uit te laten maken van programma 7 Bestuur en organisatie.

3.7.5.2 Toelichting op de overhead

In de onderstaande tabellen wordt per afdeling de bijdrage aan de overhead weergegeven. De eerste tabel toont de lasten, en de tweede tabel toont de baten per afdeling. Ook afdelingen die voornamelijk werkzaamheden verrichten in het primaire proces dragen bij aan de overhead. Dit komt doordat leidinggevenden en andere kostenposten, zoals opleidingen, onder de overhead vallen.

3.7.5.3 Specificatie overhead

De specificatie van de lasten en baten van overhead leidt tot de volgende overzichten.

Exploitatie - Lasten (bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Beheer Openbare Ruimte	421	271	337	337
Bestuur Veiligheid en Dienstverlening	212	212	212	212
Bestuurs- en Managementondersteuning	2.086	2.086	2.086	2.086
Centraal Juridische Afdeling	838	838	749	749
Concernstaf	935	935	935	935
Cultuur, Vastgoed en Ontwikkeling	2.576	2.470	2.469	1.911
Dienstverlening	1.686	1.557	1.496	1.496
Directie Algemeen	854	-86	-201	-234
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	167	167	167	167
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	182	182	182	182
Facilitaire Zaken	4.192	4.190	4.187	4.185
Financiën	2.049	1.828	1.778	1.778
Griffie	0	0	0	0
Human Resource Management	4.183	4.183	4.271	4.271
Informatievoorziening en Automatisering	10.631	10.737	10.826	10.775
Inkomen	0	0	0	0
Leerlingzaken	164	164	164	164
Maatschappelijk Beleid	410	398	172	68
Opgroeien en Start Arbeidsmarkt	341	315	171	81
Programmaorganisatie Control en Info Sociaal Domein	0	0	0	0
Projecten Openbare Ruimte	156	156	156	156
Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein in opr.	14	14	14	14
Rekenkamer	0	0	0	0
Ruimtelijk Beleid en Advies	481	481	481	481
Services	0	0	0	0
Stadstoezicht	305	305	305	305
Veiligheid en Wijken	462	262	211	211
Werk en Financiën	-38	-286	-286	-286
Werk en Participatie	0	0	0	0
Zorg en Ondersteuning	317	171	27	-21
Totaal	33.623	31.549	30.909	30.022

(+ = nadeel / last | - = voordeel / baat)

Verdeling van de baten van de overhead over de afdelingen				
Exploitatie - Baten (bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Beheer Openbare Ruimte	0	0	0	0
Bestuurs- en Managementondersteuning	0	0	0	0
Centraal Juridische Afdeling	-31	-31	-31	-31
Concernstaf	0	0	0	0
Cultuur, Vastgoed en Ontwikkeling	-198	-198	-198	-198
Dienstverlening	0	0	0	0
Directie Algemeen	-788	-788	-788	-788
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Facilitaire Zaken	-459	-459	-433	-433
Financiën	0	0	0	0
Griffie	0	0	0	0
Human Resource Management	0	0	0	0
Informatievoorziening en Automatisering	-3.414	-3.414	-3.414	-3.414
Inkomen	0	0	0	0
Leerlingzaken	0	0	0	0
Maatschappelijk Beleid	-18	-18	-18	-18
Opgroeien en Start Arbeidsmarkt	0	0	0	0
Programmaorganisatie Control en Info Sociaal Domein	0	0	0	0
Projecten Openbare Ruimte	0	0	0	0
Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein in opr.	0	0	0	0
Rekenkamer	0	0	0	0
Ruimtelijk Beleid en Advies	0	0	0	0
Services	0	0	0	0
Stadstoezicht	0	0	0	0
Veiligheid en Wijken	-8	-8	-8	-8
Werk en Financiën	0	0	0	0
Werk en Participatie	0	0	0	0
Zorg en Ondersteuning	0	0	0	0
Totaal	-4.916	-4.916	-4.890	-4.890

(+ = nadeel / last | - = voordeel / baat)

3.7.5.4 Methode van opslag overhead

Aanleiding

Sinds 2016 hebben gemeenten de mogelijkheid om overhead extracomptabel (buiten de begroting om) aan de tarieven voor lokale heffingen toe te rekenen. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft niet voor op welke wijze de overhead aan de tarieven moet worden toegerekend. De gemeenteraad bepaalt de te gebruiken methode en legt dit vast in de financiële verordening. In artikel 17 van de financiële verordening van de gemeente Gouda wordt verwezen naar de begroting als het document waarin deze methode wordt beschreven. In de begroting 2025 willen we daarom deze methode formaliseren. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de overhead opslag bij publiekrechtelijke diensten (leges en heffingen) en privaatrechtelijk.

Overhead privaatrechtelijke diensten binnen Gouda

Zoals bij de aanleiding geschetst is er onderscheid in de methode van opslag bij Privaatrechtelijke- en publiekrechtelijke diensten. Ten aanzien van de privaatrechtelijke diensten is afgesproken om met een opslagpercentage te werken van 35% bovenop de salarislasten. Dit opslagpercentage wordt in verschillende situaties gebruikt, zoals:

- Overheadbudgetten nemen toe- of af bij een groei of krimp van de organisatie.
- Toerekening aan andere partners, bij bijvoorbeeld samenwerking en of leveren diensten.
- Investerings.

Overhead opslag bij publiekrechtelijke diensten (leges en heffingen)

Oude situatie

Tot 2024 werd bij de berekening van tarieven rekening gehouden met een opslag op basis van een percentage van de totale lasten per taakveld. Een nadeel van deze methode is dat het een directe koppeling legt met de totale lasten, terwijl overhead voornamelijk verband houdt met personeelskosten.

Nieuwe situatie

Voor de opslag bovenop de salarislasten wordt aangesloten bij een methode die binnen gemeenten veel gebruikt wordt. Hierbij wordt het saldo van overhead over de directe productieve salarislasten en inhuur verdeeld. Om deze te berekenen

wordt de volgende formule gebruikt: Saldo overhead / (productieve salaris-, en inhuurlast). Deze methode zal ook gebruikt worden bij afval en riolering. Voor nadere informatie en de hoogte van het toe te rekenen bedrag wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

3.7.5.5 Verplichte indicator 'Overheadpercentage'

De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moet worden opgenomen in de begroting. Deze indicator drukt de totale overheadkosten uit in het percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Totale overheadkosten (programma totaal)	33.623	31.549	30.909	30.022
Baten overhead (programma totaal)	-4.916	-4.916	-4.890	-4.890
Totale overhead	28.707	26.633	26.019	25.132
Totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)	379.702	374.969	363.710	371.946
Berekend overheadpercentage	8,86%	8,41%	8,50%	8,07%

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Waar staat dit programma voor?

In de zeven programma's van deze begroting zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, algemene belastingen, financiering, onvoorziene uitgaven, stelposten en de vennootschapsbelasting. Deze onderdelen komen aan bod in dit programma.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Voorbeelden zijn de uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten van gemeentelijke belastingen (zoals ozb, precariobelasting). Binnen de algemene dekkingsmiddelen wordt geen directe koppeling gelegd tussen middelen en doelstellingen. Daarom bevat dit onderdeel van de begroting geen overzicht met indicatoren.

De toelichting is opgebouwd aan de hand van de diverse taakvelden die binnen dit onderdeel worden verantwoord. In lijn met voorgaande jaren worden de volgende algemene dekkingsmiddelen onderscheiden:

- financiering/treasury;
- lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is;
- uitkering(en) uit het gemeentefonds;
- overige baten en lasten.